

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aquinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum tota hæc vita sit contritionis tempus? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

nem ad totum, quasdam plus, quasdam minus, qui
 cur qui aliquam communitatem diligit, virtute
 los digit, plus & minus secundum eorum ordinem
 bono communi. Et similiter qui dolet de hoc, in
 Deum offendit, de diuersis implicite dolet di
 mode, secundum quod plus vel minus per ea De
 offendit.

Ad tertium dicendum, quod quamuis quod
 peccatum mortale à Deo auerrat & gratiam to
 tamen quoddam plus elongat, quam aliud: in
 tum maiorem habet dissonantiam ex sua inordinat
 ne ad ordinem diuinæ bonitatis, quam aliud, in
 ra satis

QVÆST. IV.

De tempore contritionis, in tres articulos diuisum.

Deinde considerandum est de tempore con
 tritionis.

¶ Circa quod queruntur tria.

¶ Primo, utrum tota hæc vita sit contritionis
 tempus?

¶ Secundo, utrum expediat continue de peccato
 dolere?

¶ Tertio, utrum post hanc vitam animæ de peccato
 conterantur?

ARTIC. I.

Vtrum tota hæc vita sit contritionis tempus?

*Tho. 4. d.
 17. q. 2.
 ar. 4 q. 1.
 & seq.
 *1. b. 2. de
 pæn. c. 7.
 a medio,
 50. 1.*

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod
 tota hæc vita sit contritionis tempus. Sicut
 de peccato commisso debet esse dolor, ita & post
 Sed non per totam vitam durat pudor de peccato commisso
 (sicut dicit Amb. *) non habet quod erubescat: ne
 peccatum dimissum est. Ergo videtur quod nec post
 tritio, quæ est dolor de peccato.

¶ 2 Præterea, 1. Ioan. 4. dicitur, quod per
 charitas foras mittit timorem: quoniam timor
 habet. Sed dolor etiam pœnam habet. Ergo
 tu perfectæ charitatis non potest dolor contritionis
 manere.

¶ 3 Præterea, De præterito non potest esse

...or, qui proprie est de malo præfenti: nisi secundum
...quod aliquid de peccato præterito in præfenti manet.
...ed quandoque peruenitur ad aliquem statum in hac
...ita, in quo nihil de peccato præterito manet; neque
...dispositio, neque culpa, neque reatus aliquis. Ergo
...non oportet ulterius de illo peccato dolere.

¶ 4 Præterea, Rom. 8. dicitur, quod diligentibus
...cum omnia cooperantur in bonum, etiam peccata,
...dicit glos. * Ergo non oportet post remissionem
...peccati, quod de ipso doleat.

¶ 5 Præterea, Contritio est pars pœnitentiæ con-
...tra satisfactionem diuisa. Sed non oportet semper sa-
...tisfacere. Ergo nec oportet semper de peccato con-
...triti.

SED contra, August. in lib. de pœnitentiâ * dicit,
...quod ubi dolor finitur, deficit pœnitentiâ; ubi defi-
...cit pœnitentiâ, nihil relinquitur de veniâ. Ergo vi-
...detur, cum oporteat veniâ concessam non perdere,
...quod oporteat semper de peccato dolere.

¶ Præterea, Eccles. 5. dicitur, De propitiato pec-
...cato noli esse sine metu. Ergo homo semper debet
...dolere ad peccatorum propitiationem habendam.

RESPONDEO dicendum, quod in contritione ut
...dictum est *, est duplex dolor. Vnus rationis, qui est
...detestatio peccati à se commissi. Alius sensitiuæ par-
...tis, qui ex isto consequitur: & quantum ad vtrumque,
...Sicut contritionis tempus est totius vitæ præfentis status.

& perquamdiu enim aliquis est in statu vitæ, detestatur in-
...cogitanda, quibus à peruenitione ad terminum vitæ
...deserat retardatur, vel impeditur. Vnde cum per peccatum
...nec præteritum, vitæ nostræ cursus in Deum retardetur;
...quia tempus illud quod erat deputatum ad currendum,
...d perire recuperari non potest: oportet quod semper in vitæ
...tempore, status contritionis maneat, quantum
...ad peccati detestationem. Similiter etiam quantum
...ad sensibilem dolorem, qui ut pœna à voluntate
...assumitur. Quia enim homo peccando, pœnam
...æternam meruit, & contra æternum Deum pecca-

* est Aug.
gust. in
li. de cor-
rept. &
grat. c. 9.
a med o 2
to. 7.
* de ve-
na et fal-
sa pœnit.
c. 1. in
med to. 4
& Mag.
4. Sent. d.
14. q. 1.
in fin.
* q. 1. ar.
2. ad 1.
et q. 3. ar.
1. corp.

uit: debet pœna aeterna in temporalem mutari, faltem dolor in toto hominis aeterno, id est, in statu huius vitæ, manere. Et propter hoc dicitur in libro de Sancto Victore*, quod Deus absolvens hominem à culpa & pœna aeterna, ligat eum vinculo pœnæ detestationis peccati.

*in libro
sūma sen
sentiariū
ssac. 5.
6. II.

Ad primum ergo dicendum, quod erubescere respicit peccatum solum, in quantum habet turpitudinem: & ideo postquam peccatum, quantum culpam remissum est, non manet pudori locus: non tamen dolori, qui non solum de culpa est, quantum habet turpitudinem, sed etiam in quantum habet nocumentum annexum.

Ad secundum dicendum, quod timor servilem quem charitas foras mittit, oppositionem habet charitatem ratione servitutis: quia pœnam respicit. Sed dolor contritionis ex charitate causatur, vnde dicitur: & ideo non est simile.

*q. 3. a. 1
ad 3. q.
art. seq.

Ad tertium dicendum, quod quamvis per penitentiam peccator redeat ad gratiam pristinam & immunitatem a reatu pœnæ: numquam tamen redit ad pristinam dignitatem innocentiam: & ideo semper ex præterito peccato aliquid in ipso manet.

Ad quartum dicendum, quod sicut non debet homo facere mala, ut veniant bona: ita non debet gaudere de malis, quia ex eis occasionaliter proveniunt bona, divina gratia vel providentia agente: quod illorum bonorum, peccata causa non fuerunt, magis impedimenta: sed divina providentia ea causa fuit, & de ea debet homo gaudere, de peccato autem dolere.

Ad quintum dicendum, quod satisfactio aeterna secundum pœnam taxatam, quæ pro peccato iniungi debet: & ideo potest terminari, ut non oporteat ulterius satisfacere. Hæc autem pœna præcipue proportionatur culpæ ex parte contritionis, ex qua finitatem habet. Sed dolor contritionis respondet culpæ ex parte avertionis, ex qua habet

quam

quandam infinitatem: unde & contritio semper debet manere; nec est inconueniens, si remoto posteriori remaneat prius.

ARTIC. II.

Utrum expediat continue de peccato dolere?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod non expediat continue de peccato dolere. Expedit enim quandoque gaudere: ut patet Philip. 4. super illud, Gaudere in Domino semper: dicit glos. *quod necessarium est gaudere. Sed non est possibile simul gaudere & dolere. Ergo non expediat continue de peccato dolere.

14

*Glosa op
din. ibid.*

¶ 2 Præterea, Illud quod est de se malum & fugiendum, non est assumendum nisi quatenus est necessarium, ut medicina ad aliquid: sicut patet de usu & sectione vulneris. Sed tristitia de se mala est, unde dicitur Eccles. 30. Tristitiam longe expelle à te: & subditur causa, Multos enim occidit tristitia, & non est utilitas in illa. Hoc etiam Philosophus dicit in 7. Ethicorum, & 10. * Ergo non debet amplius dolere de peccato, nisi quatenus sufficit ad peccatum delendum. Sed statim post primam contritionis tristitiam peccatum deletum est. Ergo non expediat ulterius dolere.

*1.7.c.13
¶ 14

¶ 3 Præterea, Bernardus dicit, Dolor bonus est, si continuus non sit: mel enim absynthio est admiscendum. Ergo videtur quod non expediat continue dolere.

*In lib de
vera &
falsa pœ
nit.c.13.*

SED contra est, quod *Augustinus dicit, Semper doleat poenitens, & de dolore gaudeat.

in fin. 4

¶ Præterea, Actus, in quibus consistit beatitudo, expedit semper continuare quantum possibile est. Sed huiusmodi est dolor de peccato: quod patet Matth. 5. Beati qui lugent. Ergo expedit dolorem continuare quantum possibile est.

*¶ Mag.
4. sent. d.
14 §. A
in fin. de
pœni. d. 3*

RESPONDEO dicendum, quod hæc est conditio in actibus virtutum inuenta, quod non potest in eis accipi superfluum & diminutum: ut in 2. *Ethic.

*c.5.
*c.6.civ.
fin.*

D 3 pro-